

Предмет на програма од прв, втор и ТРЕТ циклус на студии			
1	Наслов на наставниот предмет	ХОРМОНАЛЕН СТАТУС И ПАРОДОНТАЛНО ЗДРАВЈЕ	
2	Код	ДСПА6	
3	Студиска програма	III циклус студии – докторски студии на стоматолошки науки	
4	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ Стоматолошки факултет-Скопје, Катедра за болест на устата и пародонтот	
5	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет циклус студии	
6	Академска година / семестар	2021/2022	Бројна ЕКТС кредити
		I семестар	6
8	Наставник	Одговорен наставник: проф. д-р В. Радојкова Николовска,	
9	Предуслови за запишување на предметот		
10	Цели на предметната програма (компетенции): целта на предметот е студентите да се запознаат со влијанието на хормоните врз здравјето на пародонталните ткива, клиничката манифестација и можностите за третман.		
11	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Предвидената содржина на овој предмет ќе ги продлабочи знаењата на студентите од областа на ендокринолошката казуистика и нејзиниот импакт врз пародонталниот ткивен комплекс. Хормоните се витални хемиски супстанции, често нарекувани како "хемиски месинџери" кои ги носат информациите и инструкциите од една до друга група на клетки. Во човековиот организам хормоните влијаат безмалку на секоја клетка, орган или систем, регулирајќи го растот, развојот, ткивните и половите функции. Нивните флукуирачки нивоа или пак отсуство, може да влијаат и да дадат реперкусии врз функцијата на различни органски системи, вклучувајќи го и пародонталниот ткивен супстрат. Како предмет на наш особен интерес ќе биде проучено влијанието на најголемиот број ендокрини жлезди. Нарушувањата во функцијата на тироидната жлезда манифестирани како хипертиреозидизам и хипотиреозидизам и нејзините реперкусии врз пародонтот, промени во концентрациите на паратхормонот при патолошки состојби на паратиреоидната жлезда и неговото влијание врз забите и алвеоларната коска, како и антагонистичкото дејство помеѓу калцитининот и парат хормонот. Исто така, се обработува и нарушувањето на надбубрежната жлезда со презентирање на синдромите кои настануваат како негова последица, како и влијанието на гликокортикоидите и минерал кортикоидите врз сите функционални делови на пародонтот. Секрецијата на хормоните кои ги продуцира хипофизата, нивниот дефицит или зголемено ниво, даваат видливи промени на вилчните коски, забите, оралната лигавица и гингивата. Карактеристични промени на пародонталните ткива, дури и во физиолошки периоди како пубертет, бременост и менопауза се забележува при цикличните флукуации на половите хормони. Конечно, нарушениот метаболизам на јаглехидратите како резултат на нарушена функција на панкреасот со намалено ниво на инсулин, дава реперкусии врз пародонталниот супстрат и целокупната орална лигавица. Раното дијагностицирање на системските хормонални нарушувања е приоритетна здравствена цел, во која стоматолозите со своето широко познавање може да играат клучна улога.</p> <p>Нарушувања во функцијата на тироидната жлезда (хипертиреозидизам и хипотиреозидизам) и нејзините реперкусии врз пародонталниот комплекс;</p> <p>Промени во концентрациите на паратхормонот при патолошки состојби на паратиреоидната</p>		

	<p>жлезда и неговото влијание врз денталниот апарат и алвеоларната коска; Антагонистичко дејство помеѓу калцитининот и парат хормонот; Нарушување на функцијата на надбубрежната жлезда - синдроми кои настануваат како негова последица; Влијание на гликокортикоидите и минералкортикоидите врз функционалните делови на пародонтот; Хипо и хиперсекрецијата на хипофизните хормоните и промени на виличните коски, забите, оралната лигавица и гингивата; Циклични флукуации на половите хормони во физиолошките периоди (пубертет, бременост и менопауза) и консеквентни промени врз пародонталните ткива; Функционални промени на пародонталниот супстрат и целокупната орална лигавица како реперкусија од нарушена секреција на панкреасот и нарушениот метаболизам на јаглехидратите.</p>			
12	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), работа во мали групи (вежби), и други облици предвидени со заедничките критериуми на ЕКТС			
13	Вкупен расположив фонд на време	180 часа		
14	Распределба на расположивото време	Предавања 20 часа, проектни задачи 35 часа, самостојни задачи 20 часа, вежби 20 часа, домашно учење 10 часа, консултации 45 часа, семинарска работа 20 часа, работилници 10 часа.		
15	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	20 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	40 часа
16	Други форми на активности	16.1.	Проектн изадачи	43 часа
		16.2.	Самостојни задачи	20 часа
		16.3.	Домашно учење	10 часа
17	Начин на оценување	17.1.	Усмен испит	45 бода
		17.2.	Семинарска работа /проект	25 бода
			(презентација: писмена и усна)	

		17.3.	Активност и учество на предавања	15 бода	
		17.4.	Активност и учество на вежби	15 бода	
18	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) (F)	
		Од 60 до 68 бода		6 (шест) (E)	
		Од 69 до 76 бода		7 (седум) (D)	
		Од 77 до 84 бода		8 (осум) (C)	
		Од 85 до 92 бода		9 (девет) (B)	
		од 93 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Услов за потпис: освоени минимум предвидени бодови од редовност и активност на теоретската и практичната настава.</p> <p>Услов за полагање на завршен испит: сите положени предмети од обуката за истражување и потпис за редовност на наставата од предметот.</p>			
20	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик			
21	Метод на следење на квалитетот на наставата	Евалуациски прашалници			
22	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Р.бр.	Автор	Наслов	Издавач
		1	James W. Little et al.	Dental Management of the Medically Compromised Patient	Mosby, Elsevier Inc.
		2	Louis F. Rose, Brian L. Mealey, Robert J. Genco, D. Walter Cohen,	Periodontics medicine, surgery, and implants	ELSEVIER MOSBY
		3	Поповска М. Белазелкоска З	Орална медицина и патологија	Стоматолошки факултет, Скопје.
4	Klinicka parodontologija	Dinitrijevic i sar.	Zavod za udzbenike, Beograd		
	Дополнителна литература				
	Р.бр.	Автор	Наслов	Издавач	
				Година	

	22.2.	1	Draginja Kojović Ana Pejić Radmila Obradović Dragan Marjanović	Parodontologija	Galaksija	2015
		2	Dragoljub Đajić Dragoslav Đukanović Draginja Kojović	Bolesti usta: Parodontologija- oralna žarišta i konsekutivna oboljenja tzv. fokalna infekcija	ELIT MEDICA	2015